

PROGRAM CERTYFIKACJI ANIMAL WELFARE

Certyfikacja wg ISO/TS 34700 – Animal Welfare

Niezależna certyfikacja systemu zarządzania dobrostanem zwierząt wg specyfikacji technicznej ISO/TS 34700:2016 oraz zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (WOAH) — dla łańcucha dostaw żywności od fermy po ubój.

Spis treści

1. Wprowadzenie i cel programu
2. Zakres certyfikacji
3. Norma referencyjna ISO/TS 34700:2016
4. Proces certyfikacji w 6 krokach
5. Certyfikat i opcjonalne uznanie równoważności
6. Cennik i terminy
7. Powołania normatywne i prawne
8. Akredytacja, program certyfikacji i bezstronność
9. Kontakt i wniosek o certyfikację

01 Wprowadzenie i cel programu

Niniejszy program prowadzi certyfikację zgodności ze specyfikacją techniczną **ISO/TS 34700:2016** (Animal welfare management — General requirements and guidance for organizations in the food supply chain) oraz zaleceniami **Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (WOAH, dawniej OIE)** opisanymi w Terrestrial Animal Health Code, Rozdział 71.

Program adresowany jest do podmiotów łańcucha dostaw żywności, które chcą udokumentować zgodność z międzynarodowymi praktykami dobrostanu zwierząt. Coraz częściej stanowi to **warunek kontraktów z sieciami zachodnimi** — Lidl, Tesco, McDonald's, Aldi, Carrefour, Marks & Spencer wymagają od dostawców (mięso, jaja, mleko) potwierdzenia standardów welfare.

Certyfikat zgodny z ISO/TS 34700 stanowi udokumentowany dowód zgodności z międzynarodowymi standardami — zarówno wobec klientów B2B, jak i końcowych konsumentów.

02 Zakres certyfikacji

Program obejmuje całość łańcucha dostaw żywności pochodzenia zwierzęcego:

- **Hodowla pierwotna** — ферmy bydła, trzody chlewnej, drobiu, owiec, kóz, koni
- **Produkcja jaj** — ферmy nieśne (klatkowe, ściółkowe, free-range, organic)
- **Produkcja mleczarska** — gospodarstwa mleczne
- **Transport zwierząt** — przewoźnicy żywego inwentarza
- **Targowiska, punkty zbiorcze, rzeźnie**
- **Zakłady przetwórstwa mięsnego** — pierwsza obróbka, zakłady rozbiorowe
- **Sieci handlowe i sprzedawcy** — łańcuch nadzoru welfare

Wykluczenia z zakresu: hodowla zwierząt nieprzeznaczonych do produkcji żywności (zwierzęta domowe, laboratoryjne, rekreacyjne).

03 Norma referencyjna ISO/TS 34700:2016

Specyfikacja techniczna **ISO/TS 34700:2016** ustanawia **system zarządzania dobrostanem zwierząt** oparty na pięciu wolnościach (Five Freedoms) i pięciu dziedzinach (Five Domains):

1. **Wolność od głodu, pragnienia, niedożywienia** — dostęp do paszy i wody odpowiedniej dla gatunku i etapu życia
2. **Wolność od dyskomfortu fizycznego i termicznego** — odpowiednie warunki bytowania (przestrzeń, ściółka, mikroklimat)
3. **Wolność od bólu, urazów i chorób** — profilaktyka, szybka diagnostyka i leczenie, prawidłowy ubój
4. **Wolność wyrażania naturalnych zachowań** — przestrzeń, struktura grupy, możliwość ruchu, kontakt społeczny
5. **Wolność od strachu i stresu** — łagodne metody pracy ze zwierzętami, redukcja stresorów (transport, ubój, ingerencje weterynaryjne)

ISO/TS 34700 ma charakter **process-based management system** — nie narzuca konkretnych technik, lecz wymaga, aby organizacja systematycznie identyfikowała ryzyka welfare, ustanawiała środki kontroli i mierzyła rezultaty (animal-based outcome measures).

04 Proces certyfikacji w 6 krokach

1. **Zapytanie i samoocena online** (1 dzień)
2. **Wycena i umowa** (3-5 dni)
3. **Audyt etapu 1** (2 dni) — przegląd polityki dobrostanu, planów weterynaryjnych, procedur, ewidencji incydentów welfare
4. **Audyt etapu 2** (3-5 dni on-site) — obserwacje na fermie/w zakładzie: warunki bytowania, behavior zwierząt, pomiary outcome measures (stan kończyn, czystość, stan opierzenia, behavioral indicators)
5. **Próbkowanie i wywiady** — rozmowy z personelem, weterynarzem, zarządem; obserwacje uboju (jeśli w zakresie)
6. **Wystawienie certyfikatu** (2-3 tygodnie) — ważność 3 lata, audyty nadzorcze co 12 miesięcy

05 Certyfikat i opcjonalne uznania równoważności

Certyfikacja prowadzi do **jednego certyfikatu** zgodności z ISO/TS 34700 i wytycznymi WOAH — wymagana jest pełna zgodność (wzbogacenia środowiskowe, redukcja zachowań stereotypowych, animal-based outcome measures), bez poziomów pośrednich.

Opcjonalnie — gdy organizacja eksportuje do sieci wymagających uznanych schematów welfare — audit może obejmować **weryfikację równoważności z RSPCA Assured, Certified Humane lub Welfare Quality** (nazwane rozszerzenie, nie „wyższy poziom”); odnotowywane na certyfikacie jako zakres dodatkowy.

06 Cennik i terminy

Wycena indywidualna uzależniona jest od typu obiektu, liczby ferm/zakładów, gatunku zwierząt.

Przykłady:

- Pojedyncza ferma drobiu (50 000 sztuk): 8 000 - 12 000 zł
- Ferma trzody chlewnej (1 000 macior): 12 000 - 18 000 zł
- Zakład rozbioru z welfare audit: 15 000 - 24 000 zł
- Multi-site (10+ ferm) — rabat skali, audyt centralny + sample farms
- Audyt nadzorczy roczny: 30-40% kosztu audytu pierwszego
- Recertyfikacja po 3 latach: ok. 60% kosztu audytu pierwszego

Termin realizacji: 6-10 tygodni od zapytania.

07 Powołania normatywne i prawne

Powołania normatywne

- **ISO/TS 34700:2016** — Animal welfare management — General requirements and guidance for organizations in the food supply chain (specyfikacja techniczna bazowa).
- **ISO 22000:2018** — Food safety management systems — powołanie integracyjne dla łańcucha dostaw żywności.
- **ISO 9001:2015** — Systemy zarządzania jakością — powołanie strukturalne.

Powołania prawne (Unia Europejska i prawo krajowe)

- **Rozporządzenie (WE) 1099/2009** — w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania.
- **Rozporządzenie (WE) 1/2005** — w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu.
- **Dyrektywa 98/58/WE** — dotycząca ochrony zwierząt gospodarskich.
- **Dyrektywa 2008/119/WE** — minimalne normy ochrony cieląt.
- **Dyrektywa 2008/120/WE** — minimalne normy ochrony świń.
- **Dyrektywa 1999/74/WE** — minimalne normy ochrony kur niosek.
- **Ustawa z 21 sierpnia 1997 r.** — o ochronie zwierząt (Dz.U. 2023 poz. 1580).
- **Ustawa z 18 sierpnia 2011 r.** — o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz.U. 2024 poz. 88).

Wytyczne branżowe i wzorce dobrych praktyk

- **WOAH Terrestrial Animal Health Code (Rozdział 7.1)** — Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (dawniej OIE) — międzynarodowe standardy dobrostanu zwierząt lądowych.
- **Welfare Quality® Network Assessment Protocols** — Europejski projekt naukowy — protokoły oceny dobrostanu opartej na zwierzęciu (animal-based outcomes).
- **RSPCA Assured Standards** — Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals — wzorzec brytyjski.
- **Certified Humane** — Wzorzec amerykański (Humane Farm Animal Care).
- **Five Domains Model** — Mellor & Beausoleil 2015 — naukowy model oceny dobrostanu zwierząt.

08 Akredytacja, program certyfikacji i bezstronność

Podstawą programu jest **specyfikacja techniczna ISO/TS 34700:2016 (dokument międzynarodowy ISO) wraz z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (WOAH)**. Program certyfikacji prowadzony jest w oparciu o formalną normę zewnętrzną (CEN/ISO/TS), co zapewnia międzynarodową porównywalność wymagań. Program stanowi własność jednostki Multicert Sp. z o.o.

Status akredytacyjny (klauzula zgodna z ISO/IEC 17065 §7.8). Niniejszy program certyfikacji prowadzony jest jako program własny jednostki Multicert Sp. z o.o., poza zakresem akredytacji Polskiego Centrum Akredytacji nr AC 210. Certyfikat wydawany jest na zasadach określonych w niniejszym programie oraz w **Regulaminie certyfikacji dobrowolnej Multicert (MS-REG 001:2026)**, dostępnym pod adresem multicert.pl/dokumenty/regulamin-certyfikacji-dobrowolnej. Multicert prowadzi działalność z zachowaniem zasad bezstronności, niezależności i poufności wymaganych przez normy **ISO/IEC 17065:2012** oraz **ISO/IEC 17021-1:2015**.

Bezstronność i niezależność

Multicert deklaruje pełną bezstronność zgodnie z wymaganiami **ISO/IEC 17065 §4.2** oraz **ISO/IEC 17021-1 §5**. Audytorzy nie świadczą usług doradczych dla certyfikowanej organizacji w okresie 24 miesięcy poprzedzających audyt. Decyzję o przyznaniu certyfikatu podejmuje niezależny komitet certyfikujący.

Reklamacje, odwołania i skargi

- **Reklamacje** dotyczące postępowania audytowego — adres biuro@multicert.pl, termin rozpatrzenia **30 dni roboczych**.
- **Odwołania** od decyzji certyfikacyjnej — rozpatrywane przez niezależny komitet odwoławczy, termin **60 dni roboczych**.
- **Skargi stron trzecich** dotyczące certyfikowanej organizacji — kanał survey@multicert.pl; przy potwierdzeniu zasadności inicjowany jest audyt nadzorczy bez zapowiedzi.

09 Kontakt i wniosek o certyfikację

PEŁNOMOCNIK KLIENTA

Joanna Kałuża

Doradca ds. certyfikacji systemów zarządzania i programów branżowych

Tel.: **+48 508 354 544**

E-mail: joanna.kaluza@multicert.pl

DANE REJESTROWE JEDNOSTKI CERTYFIKUJĄCEJ

Multicert Sp. z o.o.

ul. Mydlarska 47A, 04-690 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy KRS

KRS **0000681322** · NIP **9522163792** · REGON **367470425**

multicert.pl

Wniosek o certyfikację: formularz zgłoszeniowy dostępny pod adresem multicert.pl/wniosek-o-certyfikacje. Wstępna wycena przygotowywana w ciągu 2 godzin w godzinach pracy biura, niezobowiązująca, oparta na indywidualnej analizie zakresu i specyfiki organizacji.